

Arvoa taiteelle Kuvaston vuosi 2017

TOIMINNANJOHTAJALTA

”Muutoksen keskellä Kuvastolta edellytetään entistä kirkkaampaa käsitystä siitä, mitä juuri Kuvasto tekee taiteilijan tekijänoikeuksien hyväksi”

Kuvaston toimintaympäristö oli voimakkaassa liikkeessä vuonna 2017. Tämä näkyi teosten käyttämisen tavoissa, edunvalvonnassa sekä taiteilijapoliittisessa keskustelussa. Muutoksen keskellä Kuvastolta edellytetään entistä kirkkaampaa käsitystä siitä, mitä juuri Kuvasto tekee taiteilijan tekijänoikeuksien hyväksi ja miten Kuvasto liittyy laajempaan luovan alan vaikuttamisen rintamaan. Toimintaa säätelee toisaalta myös tästä eteenpäin vuoden alusta voimaan astunut uusi tekijänoikeuden yhteishallinnointilaki.

2017 oli Kuvastolle myös 30-vuotisjuhlavuosi. Järjestimme aiheeseen liittyen taiteilijan tekijänoikeuksiin liittyviä haastatteluja, tapahtumia ja keskustelutilaisuuksia, jotka osoittautuivat samalla tärkeiksi oppimiskokemuksiksi toiminnan suuntaamisen kannalta tänään.

Sopimustoiminnan puolella teimme merkittävän avauksen; solmimme Suomen museoliiton kanssa, opetus- ja kulttuuriministeriön myötävaikutuksella, kansainvälisestikin merkittävän Taidekokoelmat verkkoon –sopimuksen.

Sopimukseen liittyvät suomalaiset museot voivat välittää kokoelmateostensa kuvia verkkosivustoillaan ja taiteilijat saavat tästä Kuvaston kautta korvauksen. Vuosien työ kantoi hedelmää: Sopimuksen taustalla on iso määrä työtä, tapaamisia ja koordinaatiota osapuolten välillä.

Kuvataiteen tekijänoikeus on siellä missä on taidetta, teknologiaa, yhteiskunnallista päätöksentekoa ja taloutta. Toiminnan luonne vaatii Kuvastolta monialaista osaamista ja toiminnan suuntaamista niin, että sen arvo on taiteilijoille ja teosten käyttäjille tuntuva. Siksi Kuvasto on myös viestivä palveluorganisaatio. Pidimme huolta taiteilijoiden tekijänoikeuden puitteiden ylläpitämisestä, välitimme tietoa taiteilijoille oikeuksien merkityksestä ja saimme asiakaskyselyllä palautetta, joka osaltaan auttaa kohdistamaan voimavaroja oikeisiin asioihin.

Nyt katse on kääntynyt tulevaan. Maa-ilmalla on visuaalinen ja Kuvaston tehtävä entistäkin tärkeämpi.

TOMMI NILSSON

Toiminnanjohtaja

2017

>2400

Kuvaston edustamat kotimaiset
taiteilijat

>1.000.000 €

Kuvaston tuotot
yhteensä

12,7 %

Kuvaston tuottojen
kasvu

+79 %

käyttökorvausten
kasvu

+25 %

enemmän näyttelykorvauksia
taiteilijoille

+10 %

jälleenmyyntikorvausten
kasvu

210.340 €

taiteilijoille
näyttelykorvauksia

387.168 €

käyttökorvausten
määrä

>1100

korvauksia saaneiden kotimaisten
taiteilijoiden määrä

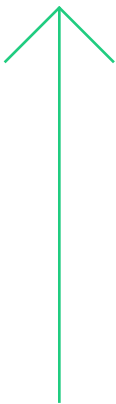
>770.000 €

taiteilijoille tilitettävät
korvaukset

PUHEENJOHTAJALTA

”Kun tekijänoikeuden toteutumiseen on kansallisesti yhä rajatummat vaikutusmahdollisuudet, on selvää, että toiminnan ja erityisesti vaikuttamistyön tulee olla tulevaisuudessa yhä kansainvälisempää ja verkottuneempää.”

**KUVASTON
PUHEENJOHTAJA
JAAKKO
RUSTANIUS**

KUVASTO eroaa monella tapaa muista kuvataiteilijoille tutuista organisaatioista. Emme kilpaile järjestöjen toiminta-avustuksista, sillä rahoitus hankitaan pääasiassa markkinoilta. Kanavoimme taiteilijoille taiteellisen työn toimeentuloa, voimatta kuitenkaan turvautua sellaisiin pääomiin, joita on apurahoja myöntävillä säätiöillä.

Kuvaston toimialue on hyvin spesifi ja tarkkaan rajattu, mutta käsiteltävillä kysymyksillä on usein laajat implikaatiot. Kyse on ikään kuin kapeasta ikkunasta, josta aukeaa näkymä avaraan maisemaan. Tekijänoikeuskysymykset ovat kaikkien kuvantekijöiden kohdalla yleensä samantyyppisiä. Tekijänoikeuden rakenne on geneerinen. Intressijännitteitä tai olennaisia eroavaisuuksia eri tekniikoiden välillä ei juurikaan ole olemassa. Tekijän-

oikeusjärjestö ei myöskään ota kantaa taiteelliseen tasoon tai taiteilijan toiminnan ammattimaisuuteen. Niin “hyvällä” kuin “huonollakin” taideteoksella on täsmälleen sama tekijänoikeudellinen asema ja tekijänoikeus muodostuu niin ammattilaiselle kuin amatöörillekin. Se mikä vahvistaa ammattitaiteilijan tekijänoikeutta, on myös amatöörille eduksi ja keskinkertaisen teoksen oikeuksien heikentyminen nakertaa potentiaalisesti myös mestariteoksen tekijän oikeusasemaa.

Monet tekijänoikeuteen liittyvät pulmatilanteet ovat kompleksisia. Usein hyvän neuvon antaminen edellyttää paitsi juridiikan ja markkinan syvällistä tuntemusta, myös pitkää alan käytännön kokemusta sekä tiettyä strategista pelisilmää. Se tosielämän viitekehys, jossa tekijänoikeudet loppujen lopuksi toteutuvat tai jäävät

toteutumatta, on usein seurausta jossain ihan muualla, esim. Euroopan unionissa, tehdyistä päätöksistä, merkittävistä taloudellisista, teollisista tai teknologisista intresseistä tai lähes rajattomilla resursseilla varustettujen monikansallisten toimijoiden yksipuolisesta sanelusta. Taiteilijan vastapuoli tekijänoikeuskiistoissa on lähes poikkeuksetta taiteilijaa paljon paremmin resursoitu. Kuvataiteilijan tekijänoikeus saatetaan pyrkiä sivuuttamaan osana laajempia henkisen omaisuuden strategiaan liittyviä tavoitteita. Yksittäisellä tekijänoikeudellisilla ratkaisuilla voi joskus olla sellaisia yleisiä tekijänoikeuden tulevaisuuteen liittyviä seurannais- ja kerrannaisvaikutuksia, joita asiaan perehtymättömän voi olla vaikea havaita.

Mitä tämä kaikki tarkoittaa Kuvaston tulevaisuuden kannalta? Pari näkökohtaa tulee heti mieleen. Ensinnäkin Kuvaston on tulevaisuudessakin pysyttävä lestissään. Kun tehtävänä on edistää, kehittää ja hyödyntää tekijänoikeusmekanismeja taiteilijoiden taloudellisen ja ammatillisen aseman vahvistamiseksi, tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että joitakin taiteilijoiden sosioekonomiseen asemaan liittyviä kysymyksiä ei edes yritetä ratkaista, tai vaikkapa sitä, että apurahojen jakaminen ei voi olla toiminnan päätarkoitus. Rajallisten resurssien maailmassa on tärkeää, että keskitytään juuri siihen, missä asiantuntemus ja mandaatti ovat vahvimillaan.

Toinen keskeinen huomio on, että kun tekijänoikeusmekanismin toimivuus ei riipu teosten tekniikasta tai taiteellisista preferensseistä, kaikki järkiperusteet puhuvat sen puolesta, että visuaalisten alojen tulee olla mahdollisimman kattavasti Kuvastossa edustettuna. Tämä vahvistaa taiteilijoiden tekijänoikeusasemaa yleensä sekä Kuvaston omaa asiantuntemusta, verkottumista, neuvotteluasemaa ja toiminnan vaikuttavuutta erityisesti. Kaikesta tästä on perinteisempienkin tekniikkoiden taiteilijoille pelkkää hyötyä.

Yhteistyön tulee ulottua myös muille taidealoille ja ulkomaille. Kun tekijänoikeuden toteutumiseen on kansallisesti yhä rajatun vaikutusmahdollisuudet, on selvää, että toiminnan ja erityisesti vaikuttamistyön tulee olla tulevaisuudessa yhä kansainvälisempää ja verkottuneempaa. Tekijänoikeusjärjestöt Suomessa ovat tehneet yhteistyötä hyvässä hengessä. Kuvasto on aktiivisesti yhteydessä erityisesti pohjoismaisiin sisarjärjestöihinsä. Tällä tiellä on syytä jatkaa määrätietoisesti yhteistyötä edelleen tiivistäen ja laajentaen. Pienen maan, kielialueen ja markkinan järjestöllä ei ole muuta vaihtoehtoa.

JAAKKO RUSTANIUS

Kuvaston puheenjohtaja

Asiakkaina visuaalisen alan taiteilijat

**TAIDEGRAAFIKKO
IRMA TONTERI:**

“Taiteilijalle teokset ovat osa omaa ajattelua. Teoksen sisältö, sen välittämä viesti saattaa muuttua esittämisestä väärässä yhteydessä. Omat teokseni eivät julista eivätkä ole ääneltään voimakkaita, vaan paremminkin ne ovat hiljaisia ja sisäänpäin kääntyneitä. Siksi on luonnollista, että minulle tekijänä on hyvin tärkeää se, missä yhteydessä työni tulee esille.”

Tiesitkö, että Kuvasto antaa kaikille yleistä tekijänoikeusneuvontaa – niin taiteilijoille kuin taiteen kuluttajille?

Kuvasto edustaa yli 50 000 visuaalisen alan taiteilijaa, joista noin 2 400 on kotimaisia kuvataiteilijoita. Elävien taiteilijoiden lisäksi edustamme edesmenneiden taiteilijoiden oikeudenhaltijoita.

Uuden tekijänoikeuden yhteishallinnon tilain myötä uudistimme vuonna 2017 Kuvaston asiakassopimusta: selkeytimme sisältöä, ja teimme siihen tarkennuksia. Uudessa sopimuksessa taiteilijat voivat halutessaan hallinnoida oikeuksiaan tietyillä käyttöalueilla myös rinnakkain Kuvaston kanssa. Rinnakkaishallinnointi edellyttää kuitenkin erillisilmoitusta Kuvastolle.

Ydintehtävämme on kerätä ja tilittää korvauksia Kuvastoon liittyneille taiteilijoille. Joissakin tapauksissa, kuten museokokoelmien verkkokäytössä tai

tv-ohjelmissa, Kuvasto edustaa kaikkia taiteilijoita. Korvausten tehokasta tilitystä edesauttavat laaja taiteilijarekisteri sekä oikeudenhaltijoiden ajan tasalla olevat yhteystiedot. Vuonna 2017 haimme taiteilijoita mm. ”Oikeudenhaltijahaussa” –etsintäkuulutuksella, jonka avulla tekijöiden puuttuvia tietoja saatiin runsaasti selvitettyä.

Oikeuksien hallinnoinnin lisäksi Kuvasto turvaa asiakkaidensa oikeuksia luvattoman käytön tilanteissa. Suurin osa näistä tulee tietoomme taiteilijoiden kautta. Parhaiten luvatonta käyttöä ennaltaehkäistään lisäämällä kuluttajien ja taiteilijoiden tekijänoikeustietämystä. •

Tekijän ääni

Kuvataiteilija
EMMA AINALA
liittyi Kuvastoon
tammikuussa
2017 kollegan
suosituksesta.
Keväällä 2017
Mikkelin
taidemuuseumissa
oli esillä Ainalan
ensimmäinen laaja
museonäyttely
**CANDY CRUSH
SAGA.**

Kuvastoon
kuuluminen on
taiteilijoille ilmaista.
Emme peri liittymis-
tai jäsenmaksuja.

MILLAISIA TYÖPÄIVÄSI OVAT?

”Maalaus kautena”, eli suurimman osan ajasta, teen töitä viitenä päivänä viikossa noin 7 tuntia päivässä. Arkinen ei tarkoita ikävää, sillä nautin rutiineista ja tarvitsen niitä. Välillä tekeminen junnaa paikallaan, ja joskus sitten on mahtavia flow-päiviä. Niiden takia jaksaa myös ne huonommat hetket.

MIKSI LIITYIT KUVASTOON?

Liityin Kuvastoon ensimmäisen museonäyttelyni lähestyessä, kun kollegani suosittelee liittymistä. Minusta on tärkeää, että tällainen taho on olemassa. Toivon, että kuvataiteilijat saisivat kattavaa informaatiota Kuvastosta jo opiskeluaikana.

MILLAINEN KOKEMUS ENSIMMÄINEN MUSEONÄYTTELY OLI?

Ensimmäisen museonäyttelyn pitäminen on ollut aika ylellinen kokemus. Museo on hoitanut kuljetukset kuluineen, tiedottamisen, avajaiset ja jopa suurimman vastuun käytännön ripustamisesta. On aika erilaista kuvitella installaatioon pinkki huone ja monta metriä tapetoitua seinää kuin hikoilla ne kaikki yksi paikoilleen. Myös majoitukseni ja päivärahat ripustuksen aikana maksetaan. Lisäksi saan tekijänoikeuskorvaukset esillä olevista töistä, siis korvauksen tehdystä työstä, wau.

MITEN NEUVOISIT URANSA ALUSSA OLEVIA TAITEILIJOITA?

Epävarmuuden kanssa pitää jotenkin oppia elämään. Vaikka työhön on hyvä suhtautua intensiivisesti, sitä ei voi pakottaa. Välillä on tärkeää pitää lomaa, ja elämässä on hyvä olla jotain muutakin. Myös uudet teokset vaativat aikaa syntyäkseen.

MITÄ TEKIJÄNOIKEUS MERKITSEE SINULLE?

On tärkeää, että tekijänoikeuksista käydään keskustelua. Tekijänoikeuskysymykset eivät kuitenkaan ole aivan yksinkertaisia. Taiteeseen esimerkiksi kuuluu lainaamisen ja kierrätyksen, viittaamisen ja jatkuvuuden luonne.

Kuvien leviäminen verkossa on yleistynyt ja minusta se on vain positiivinen asia. Kuva on kuitenkin vain kuva teoksesta – ihan toinen juttu kuin fyysinen maalaus, mutta levittää silti teoksen ideaa tehokkaasti. Tietenkin olisi tärkeää aina kuvia postatessa, vaikkapa Instagramiin, muistaa mainita vähintään taiteilijan nimi. •

Lyhennelmä haastattelusta, joka julkaistu alun perin Kuvaston verkkosivuilla maaliskuussa 2017

Korvauksia taiteen luvista, näyttämisestä ja jälleenmyynnistä

Kuvasto kerää korvauksia taiteilijoille taideteosten käytöstä, julkisesta näyttämisestä sekä jälleenmyynnistä taidemarkkinoilla.

NÄYTTELYKORVAUS KUULUU KAIKILLE KUVATAITEILJOILLE

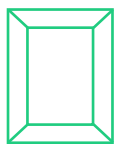
Kuvataiteilijalle näyttelyt ovat yksi tärkein teoksen käyttömuoto, aivan kuten musiikin esittäminen on muusikolle. Lain mukaan kuvataiteilija on oikeutettu tekijänoikeuskorvaukseen, kun taiteilijan omistuksessa olevaa teosta näytetään julkisesti yleisölle.

Olemme hallinneet korvausta Kuvastoon kuuluvien taiteilijoiden puolesta jo vuodesta 1999 ja tehneet sitkeästi vaikuttamistyötä hyvien käytäntöjen edistämiseksi. Perittyjen näyttelykorvausten määrä onkin viime vuosina kasvanut.

Tyypillisesti teosten julkista näyttämistä tapahtuu taidenäyttelyissä, jolloin näyttelyjärjestäjät ilmoittavat ja maksavat korvauksen Kuvastolle. Palvelumme on vaivaton järjestäjälle ja taiteilijalle, koska näyttämisen ehdoista ei tarvitse erikseen sopia. Valvotamme piiriin kuuluvat valtion ja kuntien näyttelytoiminta, pääsymaksulliset näyttelyt sekä muut näyttelyt.

Näyttelykorvauksia kertyi yhteensä
201 340 €

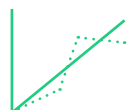
122
näyttelyä

334
taiteilijaa

587 €
Keskimääräinen korvaus

238 €
Mediaanikorvaus

Tavoitteena tekijänoikeusmarkkinan kasvattaminen

luvanhakijalle edullinen mutta taiteilijalle lisäansio, joka kertoo taiteilijan työn ja oikeuksien arvostamisesta.

Kuvaston palvelu vähentää luvanhakijan tarvetta neuvotella teosten käyttöoikeuksista ja säästää sekä luvanhakijan että taiteilijan aikaa. Myönnämme lupia yhdestä taideteoksesta kymmenien teosten käyttöön, kertakorvauksella tai toistaiseksi jatkuvilla sopimuksilla. Käytöstä riippumatta varmistamme, että hakijat saavat luvat sujuvasti ja joutuisasti ja että lupien ehdot ovat taiteilijoiden etujen mukaiset.

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat taideteosten lupien kysyntään. Jotta voimme vastata tarpeisiin ja kehittää luparatkaisuja, seuraamme ja analysoimme säännöllisesti toiminta-alueitamme. Vuonna 2017 uudistimme kirjoissa käytettävien kuvituskuvien hinnoittelua. •

KUVATAITEILIJAKALLE HAMM:
 “Tekijänoikeudet parantavat taiteilijoiden ansaintalogiikkaa, jos kaikki vain noudattavat niitä. Yhtenäistämättömät käytännöt heikentävät kaikkien osapuolten oikeusturvaa.”

KUVAT tuottavat monenlaista arvoa - kasvatuksellista, viestinnällistä, kaupallista tai kulttuurista. Haluamme edistää taiteen käyttöä ja auttaa yhteisöjä, museoita, organisaatioita ja yrityksiä arvonluonnissa.

Tarjoamme erilaisia luparatkaisuja niin taideteosten digitaaliseen kuin analogiseen käyttöön. Minimissään tekijänoikeuskorvaus voi olla 75 €, joka on

LISENSSI = Kuvaston lisenssi eli käyttöluupa antaa käyttäjälle oikeuden käyttää teostasi sovitulla tavalla, tiettyä tarkoitusta varten

LUPA-ASIAKKAITAMME OVAT MM.: Museot ja muut kulttuurialan organisaatiot / Julkinen sektori / Kustantajat / Tuotantoyhtiöt / Muut yritykset / Järjestöt / Yksityishenkilöt

Taidekokoelmat verkkoon

Kulttuurialan digitalisaation ja taiteen saavutettavuuden parantamisessa otimme suuren harppauksen. Suomen museoliiton kanssa pitkään jatkuneet sopimusneuvottelut taidekokoelmien verkkokäytöstä saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön tuella päätökseen.

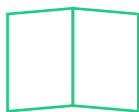
Kansainvälisesti ainutlaatuinen sopimus allekirjoitettiin maaliskuussa 2017. Siihen liittyvät museot saavat oikeuden esitellä suomalaisia kokoelmateoksiaan verkkosivuilla ja sovelluksissa. Taiteilijoille sopimus merkitsee korvausten lisäksi näkyvyyttä omille teoksille.

TAITEEN JÄLLEENMYYNNEISTÄ KORVAUS TAITEILIJALLE

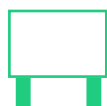
Kuvataiteilijoilla on oikeus tekijänoikeuskorvaukseen, kun teos jälleenmyydään taide-markkinoilla ja myyntihinta ylittää 255 euroa. Ammattimaiset taidemyyjät ovat velvollisia ilmoittamaan kuvataiteen myynnit neljännesvuosittain Kuvastolle, joka perii korvauksen Suomessa kaikkien taiteilijoiden puolesta. Jälleenmyyntikorvauksista valtaosa (77 %) kertyy suurten taidehuutokauppojen myynnistä.

Taiteen jälkimarkkinoiden valtakunnallisessa valvonnassa teemme yhteistyötä Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus (TTVK) ry:n kanssa, jonka jäsen Kuvasto on ollut vuodesta 2016. •

TARJOAMME LUPIA TAITEEN KÄYTTÖÖN:

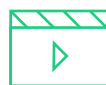
Kirjoissa ja julkaisuissa, postikorteissa, julisteissa ja muissa painotuotteissa

Tapahtumamateriaaleissa

Verkkosivuilla

Televisiossa ja elokuvissa

Mainonnassa

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERI SANNI GRAHN-LAASONEN:

”Suomen museoliiton ja Kuvaston yhdessä rahoittajien kanssa toteuttama ratkaisu on merkittävä edistysaskel Suomen taiteen saavutettavuudelle. Se vie suomalaisen taiteen ja suomalaiset museot eurooppalaisen digitalisaatioketjityksen kärkeen.”

Lähes 800 000 euroa tekijänoikeuskorvauksia taiteilijoille

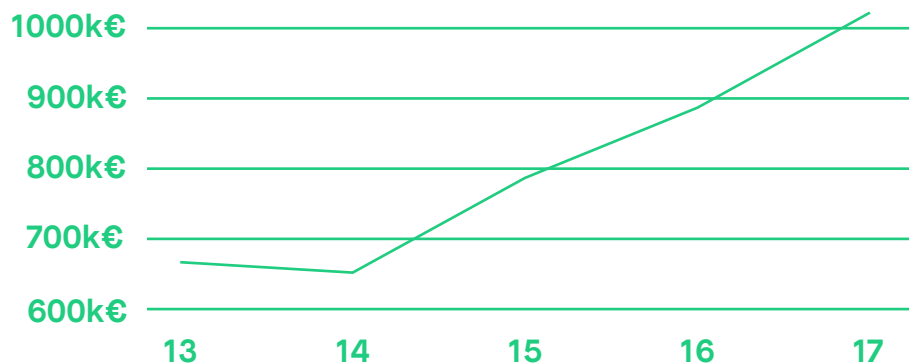
VUONNA 2017 tilitimme tekijänoikeuskorvauksia yhteensä 1 124 oikeudenhaltijalle.

TAVOITTEENAMME on vahvistaa kuva- taiteilijoiden toimeentuloa kasvattamalla kuva-alan tekijänoikeusmarkkinaa. Vuodesta 2013 tuotomme ovat kasvaneet jopa yli 50 prosenttia.

Kuvaston taiteilija-asiakkaille kerätyt henkilökohtaiset tekijänoikeuskorvaukset tilitämme pääsääntöisesti korvausvuotta seuraavana vuonna. Korvauksia saavat myös taiteilijat, jotka eivät kuulu Kuvastoon. Näitä niin sanottuja sopimuslisenssikorvauksia maksamme taiteilijoille esimerkiksi museokokoelmien verkkokäytöstä sekä kuvataiteen jälleenyymyneistä.

Osasta korvaustuotoista pidätetään Kuvaston kuluprosentti, jolla pääsääntöisesti katetaan toiminnan kulumme. Vuoden 2017 korvauksista pidätetään toimintakuluna 19 %. Prosentti vahvistetaan aina tilinpäätöksen yhteydessä Kuvaston kevätkokouksessa. •

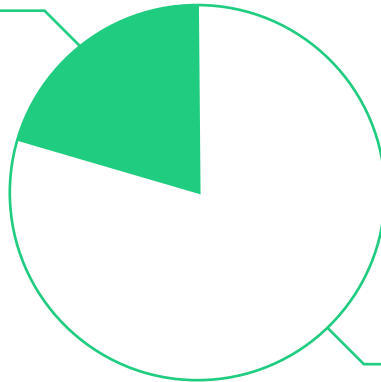
Kuvaston kokonaistuotot ovat kasvaneet vuodesta 2013 yli 50 %

Kuvaston toiminnan tuotot 1.010.888 €

21,5 %

Kollektiiviset tekijänoikeuskorvaukset
139 533 € ja muut
tuotot 77 556 €

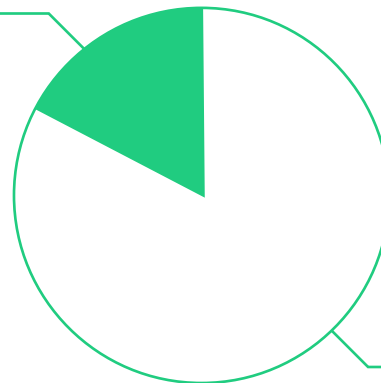
78,5 %

Henkilökohtaiset tekijänoikeuskorvaukset
793 790 €

Henkilökohtaiset korvaukset 793.790 €

19,0 %

Toimintakuluprosentti

81,0 %

Taiteilijoille tilitykseen siirtyvä 642 216 €*
*Kansallisgalleria-korvaus mukaan lukien
770 318 €

Jo 30 vuotta arvoa taiteelle

TAITEILIJASEUROJEN perustama, Pohjoismaiden ensimmäinen kuvataiteen tekijänoikeusjärjestö Kuvasto täytti 30 vuotta vuonna 2017.

Kuvaston merkivuotena halusimme kiinnittää huomiota tekijänoikeuden merkitykseen kuvataiteilijoiden ja muiden luovan alan ammattilaisten ansainnassa. Kampanjavideo ”Kuvittele maailma ilman taidetta” sai ensiesityksensä Art Fair Suomi –tapahtumassa. Videolla kuvasimme dystooppisen maailman, josta luovat sisällöt puuttuvat.

Erikoishaastattelusarjassamme tekijät kertoivat, miten Kuvasto sai syntynsä ja kasvoi nykyisenlaiseksi kansainväliseksi toimijaksi. Kuvanveistäjä Matti Peltokangas, Kuvaston entinen toiminnanjohtaja Maria Reh binder, kuvanveistäjä Zoltán

Popovits ja valokuvataiteilija Rita Jokiranta muistelivat toimittaja Lauri Holmalle yhdistyksen alkuaikaa ja sen aikaisia tekijänoikeuskeskusteluja.

Nostimme esiin myös Kuvaston edunvalvonnassa saavuttamia tuloksia sekä vaikuttamistyötä. Vuosijuhlissa palkitsimme ensimmäistä kertaa museon myöntämällä Erik Enroth –muistopalkinnon Turun taidemuseolle. Palkinto oli huomionosoitus erityisesti taidemuseon näyttelysopimukselle ja taiteilijoiden oikeudet huomioiville toimintatavoille. •

MUSEONJOHTAJA KARI IMMONEN:

”Olemme erittäin iloisia, että tapamme toimia Kuvaston puolelta huomioidaan. Uskon, että Turun taidemuseolle myönnetty Erik Enroth –palkinto edelleen vahvistaa hyvin alkanutta keskustelua ja toimintakulttuurin muutosta taiteilijapalkkioiden suhteen”

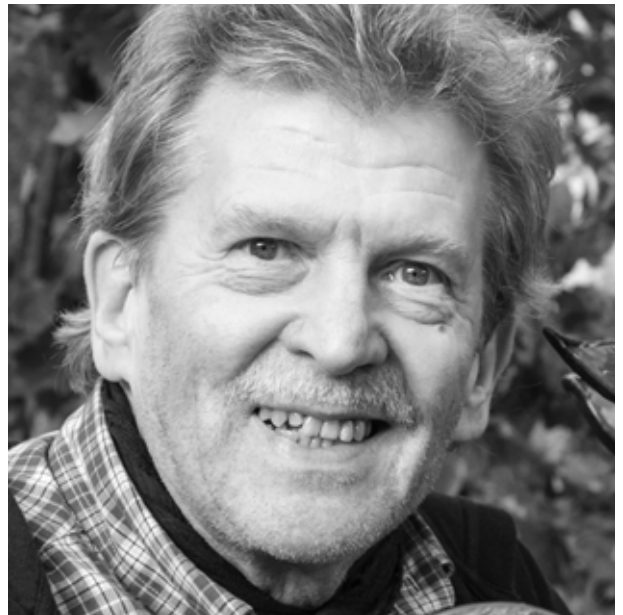

GRAAFIKKO FANNI PERÄLÄ SUUNNITTELI KUVASTOLLE 30 V. –TUNNISTEEN

Keskustelua 30-vuotiaasta Kuvastosta

NOORA SCHRODERUS

ERKKI KANNOSTO

Juhlistimme 30-vuotiaasta Kuvastoa myös yhdessä taiteilijoiden kanssa. Perustajaliittojemme gallerioissa järjestetyissä kolmessa, kaikille avoimissa keskustelutilaisuuksissa syötiin syntymäpäiväkakkua ja keskusteltiin taiteilijoiden oikeuksista.

GALLERIA Sculptorin tilaisuudessa Kuvaston toiminnanjohtaja Tommi Nilssonin kanssa keskustelivat kuvanveistäjät Erkki Kannosto ja Noora Schroderus.

TN: Miksi suosittelisitte Kuvastoon liittymistä taiteilija-asiakkaille?

EK: Voisin sanoa, että huutokaupoissa tapahtuvaa taiteen jälleenmyyntiä on aika mahdotonta valvoa. Se on ollut ainakin minulle tärkeää. Kuvaston viestien perusteella tiedän, missä ja mitä sekä mihin hintaan on myyty taidetta. Kun nuorena taiteilijana pääsin tekemään julkisen taiteen projekteja, tuntui hirveän turvalliselta saada joku muu valvomaan omia oikeuksiani puolestani.

NS: Liityin itse Kuvastoon oikeastaan sen takia, jotta minulla olisi parempi neuvotteluasema, kun teen sopimuksen esim. taidemuseon kanssa. Nuorena taiteilijana tai ylipäänsä taiteilijana neuvotteluasema on usein suhteellisen heikko. Toinen asia on se, että teen mieluummin taiteellista työtä kuin käytän aikaani sen selvittämiseen, mistä minulle kuuluu tekijänoikeuskorvaus, minkä suuruinen sen pitäisi olla ja miten se tilitetään. Sen voi ulkoistaa Kuvastolle.

TN: Kuvasto edustaa laajasti visuaalisen alan taiteilijoita, mutta edelleen on tekijöitä, jotka eivät kuulu Kuvastoon. Mitkä ovat teidän mielestänne tärkeimmät syyt siihen, ettei taiteilija kuulu Kuvastoon tai ei ole vielä liittynyt?

NS: Yksi syy on se, etteivät taiteilijat tiedä, mikä on Kuvasto ja mitä Kuvasto tekee. Toinen asia on se, että taiteilijat eivät tiedä omista oikeuksistaan eivätkä ole tietoisia, mistä kaikesta heille kuuluisi tekijänoikeuskorvaus.

EK: Nuori taiteilija ei hahmota välttämättä vielä, että se oikeuksien hallinnointi jatkuu vielä taiteilijan työskentelyn jälkeen seuraaville polville, koska tekijänoikeus on voimassa 70 vuotta.

TN: Mikä tietoisuutta voisi edistää? Onko jotain tulpia, joita pitäisi vielä paremmin tunnistaa, jotta tekijänoikeus tulisi taiteilijoilla parempaan tietoisuuteen?

NS: Kuvaston nettisivut ovat erinomaiset. Niillä on tosi paljon tietoa ja lähes tulkoon kaikki se tieto, joka taiteilijan pitää tietää. Se on ehkä enemmänkin kiinni taiteilijoista itsestään.

Taiteilijoille tilityksen yhteydessä lähetettävä korvauslaskelma voisi olla kuitenkin tarkempi, jotta taiteilija näkisi, mistä kaikesta hänelle on kertynyt korvauksia ja millaisesta käytöstä. Jos laskelman informatiivisuutta parannetaan, niin silloin Kuvaston asiakkaat osaavat kertoa myös muille taiteilijoille, että tämä tapahtuu näin, tästä ja tästä saan näin paljon korvauksia.

Kuvastohan tekee paljon tiedotustyötä kouluissa. Mitä nuorempana asia kerrotaan, niin sitä helpompi se on omaksua heti alussa. Taiteellisessa työssä taiteilijalla ei ole välttämättä aikaa ja resurssia paneutua tekijänoikeuskorvauksiin, mutta että tekee sen päätöksen liittyä Kuvastoon.

EK: Vaikea lisätä mitään. Vuosien takaa tulee mieleen asioita, kuten se, että aiemmin taiteilijoiden teoksista tehtiin postikortteja ilman lupaa. Tällaisissa yhteyksissä, kun käännetään Kuvaston puoleen, niin korvauksia tulee. Harva tietää, että Kuvasto edustaa myös suurta määrää ulkomaisia taiteilijoita.

TN: Erkki, mainitsit kv-toiminnan. Kuvastolla on 34 sopimusta kansainvälisten sisarjärjestöjen kanssa, ja se tarkoittaa, että taiteilijalla on mahdollisuus saada korvauksia myös ulkomailta. Puheenjohtaja-ajastasi päin katsottuna, millä asiakkuus näyttää nyt verrattuna aiempaan?

EK: Kun tulin Kuvaston hallitukseen 90-luvulla, palkattiin silloin Maria Rehbinder, ja kaikki lähti melkein nollasta. Sen jälkeen lähdimme miettimään, miten saamme taiteilijat uskomaan, että he tarvitsevat Kuvastoa, ja meidän siihen muutama vuosi. Sitkeätä työtä se edellytti.

Keskustelu on lyhennelmä 20.9.2017 järjestetystä tilaisuudesta. Kaikki kolme keskustelua ovat katsottavissa Kuvaston Facebook-sivuilla.

Tekijänoikeustieto lisää taiteellisen työn mahdollisuuksia

OTE
ASIAKASKYSELYSTÄ:
 ”Olen aina pitänyt Kuvastoa suuressa arvossa ja ajatellut, että sieltä ne näyttelykorvaukset sitten automaattisesti tipahtelee. Mutta tajuan että munhan tarttee tietää oikeuksistani ja velvollisuuksistani enemmän.”

YLI 62 000 käyttäjää vieraili vuoden aikana Kuvaston verkkosivuilla

KUVASTO viestii lisätäkseen taiteilijoiden ja taiteen kuluttajien tekijänoikeustuntemusta.

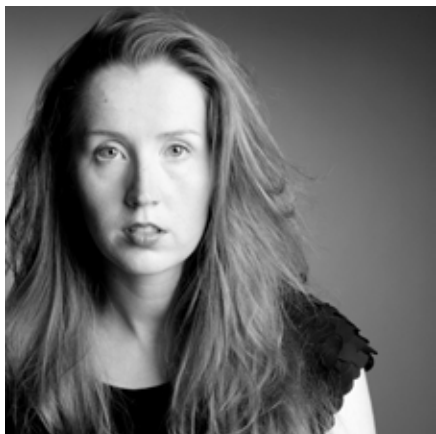
Päivitimme vuonna 2017 näyttelyjärjestäjien ja taiteen jälleenmyyjien tekijänoikeusoppaat sekä julkaisimme uuden ”Tekijänoikeus tutuksi” -oppaan. Verkossa oppaat ovat kaikkien vapaasti saatavilla. Termeistä selkoa –juttusarjassa julkaisimme tekijänoikeuden käsitteitä selventäviä juttuja. Loppuvuodesta yleistä tekijänoikeustietoa jaettiin verkkoon toteutetussa taidejoulukalenterissa, jonka kaikki teoskuvat olivat peräisin Kansallisgallerian kokoelmista.

Osallistuimme digitalisaatiokeskusteluun taiteilijanäkökulmasta tuottamalla Helsingin kansainväliselle Art Fair Suomi ’17 –nykytaidefestivaalille oman puheohjelman. Taiteilija digimurroksessa –keskustelussa visioitiin tulevaisuuden työtä ja pohdittiin sitä, miten digitaalisuus vaikuttaa taiteilijan työskentelyyn ja ansaintaan. Onko näkyvyydellä arvoa ja mitä tapahtuu taiteelle, kun se karkaa näyttelytiloista verkkoon?

Loppuvuodesta selvitimme asiakaskyselyllä taiteilijoiden tekijänoikeusosaamista ja kokemuksia lupakäytännöistä. Vaikka suurin osa arvioi tuntevansa omat oikeutensa sekä Kuvaston palvelut hyvin, kaipasi osa vastaajista perustietojen päivytystä ja lisätietoa lupahinnoittelusta.

Taiteen edistämiskeskuksen kanssa toteutimme Itä-Suomen kiertueen, jossa tekijänoikeuden tietopäiville Mikkelissä, Joensuussa ja Kuopiossa osallistui suuri joukko sekä taiteilijoita, opiskelijoita että kulttuurisektorin työntekijöitä.

Luentovierailuilla tekijänoikeutta lähestytään ansainnan näkökulmasta. Tarjoamme tekijöille työkaluja omien oikeuksiensa taloudelliseen hyödyntämiseen mutta myös tietoa Kuvaston toiminnasta. Vuoden aikana teimme vierailuja 16 kohteeseen. Oppilaitosvierailuja näistä oli yhteensä seitsemän, joista kaukaisimpia kohteita edustivat Lahden ammattikorkeakoulu, Limingan taidekoulu ja Oriveden taidekoulu.

TAITEILIJÄ DIGIMURROKSESSA -paneelikeskustelun osallistajat**ELENA NÄSÄNEN****NIKO SIUKKOLA****TIMO WRIGHT****MARINA EKROOS****IDA KUKKAPURO****OTSO KANTOKORPI**

Yhteistyöllä vahvistamme taiteilijoiden oikeuksia

JÄSENYYTEMME VUONNA 2017

- International Confederation of Societies of Authors and Composers (CISAC)
- European Visual Artists (EVA)
- Kopiosto ry
- Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY
- Suomen tekijänoikeudellinen yhdistys ry
- Tekijänoikeusakatemia ry
- Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry

VAIKUTTAMISEN KEINOMME:

- Lausunnot ja aloitteet
- Yhteydenpito viranomaisiin
- Osallistuminen työryhmiin ja kuulemistilaisuuksiin
- Yhteistyö verkostoissa kotimaassa ja kansainvälisesti

KUVASTO on järjestöjen järjestö; jäseninäimme on yhdeksän valtakunnallista, visuaalisen alan taiteilijoita edustavaa järjestöä. Jäsenten lisäksi Kuvastolla on laaja kansainvälinen verkosto, jossa toimimme aktiivisesti.

Yhteistyöverkostot kotimaassa ja ulkomailla ovat meille tärkeitä kuvataiteilijoiden tekijänoikeudellisen aseman turvaamiseksi.

KOTIMAA: Kotimaassa lausuimme vuonna 2017 yhdessä Luovan työn tekijöiden ja yrittäjien Lyhty -verkoston kanssa EU-komission direktiiviehdotuksesta ja tuimme komission ratkaisua ns. arvokuiluongelmassa. Ratkaisu varmistaa, että suomalaiset oikeudenhaltijat saavat oikeudenmukaisen korvauksen teostensa käytöstä online-palveluissa.

POHJOISMAAT: Pohjoismaissa teemme läheisesti yhteistyötä sisarjärjestöjemme kanssa: BONO (Norja), BUS (Ruotsi), Myndstef (Islanti) ja VISDA (Tanska). Vuonna 2017 keskustelimme Kööpenhaminassa ajankohtaisista tekijänoikeuskysymyksistä pohjoismaisessa kuva-alan tekijänoikeusfoorumissa, jonka järjesti VISDA.

EUROOPPA: Euroopassa olemme mukana edunvalvonnassa ja lobbaamisessa European Visual Artists EVA:n jäsenenä. EVA:ssa seuraamme ja vaikutamme Euroopan unionin tekijänoikeuslainsäädännön uudistukseen sekä EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden strategiaan. Vuonna 2017 otimme yhdessä kantaa Iso-Britannian Brexit-neuvotteluihin kuvataiteilijoiden jälleenmyyntikorvauksen vuoksi.

MAAILMA: Maailmanlaajuinen tekijänoikeusjärjestöjen kattojärjestö CISAC edustaa yli 4 miljoonaa luovan alan tekijää, musiikin, elokuvan, teatterin, kirjallisuuden ja kuvataiteen saralla. Tuemme CISAC:n pitkäaikaista tavoitetta saattaa kuvataiteilijoiden jälleenmyyntikorvaus voimaan maailmanlaajuisesti. Kansainvälisen, taiteilijoiden identifiomiseksi luodun IPI-tietokannan avulla Kuvastoon kuuluvien taiteilijoiden oikeuksista voidaan huolehtia maailmanlaajuisesti.

EDUSTIMME VUONNA 2017

TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN NEUVOTTELUKUNTA, OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ OKM

toiminnanjohtaja Tommi Nilsson

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTO, OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ OKM

toiminnanjohtaja Tommi Nilsson (varajäsen)

KOPIOSTO RY

Hallitus: toiminnanjohtaja Tommi Nilsson

Kuvan oikeudenhaltijoiden lainauskorvaustyöryhmä: toiminnanjohtaja Tommi Nilsson (pj.)

LUOVAN TYÖN TEKIJÖIDEN JA YRITTÄJIEN YHTEISTYÖELIN LYHTY

Johtoryhmä: toiminnanjohtaja Tommi Nilsson

Valtuuskunta: Petri Sipilä

TEKIJÄNOIKEUDEN TIEDOTUS- JA VALVONTAKESKUS TTVK RY

Hallitus: toiminnanjohtaja Tommi Nilsson

Viestintäryhmä: asiakas- ja viestintäpäällikkö Kati Pelkonen

TEKIJÄNOIKEUSAKATEMIA RY

Hallitus: toiminnanjohtaja Tommi Nilsson (pj.)

KIINTEISTÖYHTIÖ ARS LONGA OY

Hallitus: Kuvaston hallituksen puheenjohtaja Jaakko Rustanius ja jäsen Anu Miettinen

Mediataiteilija **AZAR SAIYARIN** VISEK-tukea 2017 saanut videoteos ”Etäisyyden monumentti” perustuu iranilaisen musiikkiohjelman yhteen ohjelmanumeroon 1970-luvulta ja liittyy siirtolaisuuteen, muistiin ja unohdukseen.

VUONNA 2017:
55 800 € tukea audio-
 visuaaliselle ja digitaali-
 selle kuvataiteelle.
163 hakemusta.
 Yhteenlaskettu haku-
 summa **459 205 €**.
31 apurahansaajaa.

Hyvitysmaksulla uusia teoksia

Kuvasto tukee taiteilijoita jakamalla vuosittain tekijänoikeudellista apurahaa Visuaalisen taiteen edistämiskeskuksen (VISEK) kautta audiovisuaaliselle ja digitaaliselle kuvataiteelle. VISEK-tuella tuetaan monen teoksen valmistumista ja julkista näyttämistä.

Vuoden 2017 apurahahakemuksissa nousivat esiin erilaiset yhteiskunnalliset aiheet, kuten ilmastonmuutos, kulutus, rakennemuutos, vanheneminen, yksineläminen ja digitaalisuus.

MARJUKKA KORHONEN, VISEK-JURYN JÄSEN:

”On mielenkiintoista käydä läpi laaja otos parhaillaan työn alla olevia taiteellisia projekteja. Tuntuu vähän kuin olisi käynyt katsomassa laajan nykytaiteen katselmuksen.”

Kuvasto organisaationa

Kuvastossa ylintä päätösvaltaa käyttävät taiteilijoita edustavat jäsenjärjestöt. Kul-lakin jäsenjärjestöllämme on edustajansa Kuvaston yhdeksänhenkisessä hallituk- sessa. Hallitusta avustaa työvaliokunta, jonka tehtävänä on tukea hallitusta eri- tyisesti järjestön toiminnan strategisessa suunnittelussa.

Järjestön toiminnasta vastaa toiminnan- johtaja yhdessä henkilökunnan kanssa. Kuvaston taloushallinto on ulkoistettu Accountor Oy:lle.

JÄSENLIITOT

Muu ry, Ornamo, Sarjakuvantekijät, Suomen Kuvanveistäjäliitto, Suomen Kuvataidejärjestöjen liitto, Suomen Taidegraafikot, Suomen Taiteilijaseura, Taidemaalari liitto, Valokuvataiteilijoiden liitto

HALLITUKSEN JÄSENET

JAAKKO RUSTANIUS, puheenjohtaja

NOORA SCHRODERUS, varapuheenjohtaja SKL

KALLE KATAILA, VTL

NELLA KESKISARJA, TML

TIMO KOKKILA, Sarjakuvantekijät

MARJUKKA KORHONEN, STS

ANNE LEHTELÄ, SKjL

ANU MIETTINEN, MUU

ANNA RIKKINEN, Ornamo

IRMA TONTERI, STG

TYÖVALIOKUNTA

JAAKKO RUSTANIUS

KALLE KATAILA

ANNA RIKKINEN

NOORA SCHRODERUS

**TOIMINNANJOHTAJA
TOMMI NILSSON**

**ASIAKAS- JA
VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ
KATI PELKONEN**

**KOORDINAATTORI
MARIA LAITINEN**

TAITEILIJAT

VUOSIKOKOUKSET

HALLITUS / TYÖVALIOKUNTA

TOIMINNANJOHTAJA

HENKILÖKUNTA / ACCOUNTOR

ARVOT

Olemme asiantuntevia, palveluvia, oikeudenmukaisia – taiteen ja kuvataiteilijoiden yhteisellä asialla

MISSIO

Turvaamme ja edistämme kuvataiteilijoiden oikeuksia yhteiskunnassa sekä taiteen tekemisen edellytyksiä.

Haluamme tehdä kuvataiteen osten käytön helpoksi tarjoamalla palveluja sekä taiteilijoille että taiteen kuluttajille.

Kuvaston toimintakertomus

TOIMINTAKERTOMUS

1. Kuvasto lyhyesti

Taiteilijaseurojen aloitteesta vuonna 1987 syntynyt Kuvasto ry on voittoa tavoittelematon, kuvataiteen tekijänoikeusjärjestö. Kuvaston tehtävänä on turvata ja edistää kuvataiteilijoiden tekijänoikeuksia sekä kuvataiteen tekemisen edellytyksiä.

2. Toiminta-ajatus ja strategia

Kuvasto toimii tekijänoikeudellisena linkkinä kuvataiteilijoiden ja teosten käyttäjien välillä. Näin Kuvasto palvelee asiakkaita kahteen suuntaan ja sujuvoittaa teosten käyttöä vapauttaen sekä tekijöiden että teosten käyttäjien voimavaroja varsinaiseen toimintaansa.

Kuvataiteen tekijänoikeus edistää luovuuden jatkumista ja tekijöiden toimeentuloa. Suurimmalla osalla taiteilijoita ansainta muodostuu monista eri tulonlähteistä, jolloin taiteilijan tuloihin vaikuttaa myös, kuinka paljon heidän teoksiaan julkaistaan, esitetään tai käytetään. Nämä tulot perustuvat tekijänoikeuteen. Kuvasto pyrkii vaikuttamalla varmistamaan, että tämä tekijänoikeuden perusrakenne säilyy, ja keräämään taiteilijalle korvauksia valituilla alueilla sopimustoiminnallaan. Vaikuttamistyö ja sopimus-toiminta tukevat toisiaan ja muodostavat yhdessä myös Kuvaston toiminnan peruslähtökohdan.

Kuvaston toiminta on sidoksissa taiteen yleiseen arvostamiseen. Omia palvelujaan kehittämällä Kuvasto pyrkii olemaan muutoksen agentti taiteen arvon osoittamisessa ja toteuttamisessa.

Kuvaston viime vuosien asiakashankinnan onnistumisesta kertoo se, että järjestön asiakasmäärä on kasvanut joka vuosi. Vuoden 2017 lopussa Kuvastoon kuului yli 2 400 oikeudenhaltijaa, joiden lisäksi Kuvasto edustaa yhteensä noin 50 000 ulkomaista kuvataiteilijaa. Ajantasainen lista taiteilijoista löytyy Kuvaston sivuilta: kuvasto.fi/taiteilijaluettelo.

3. Talous

Kuvaston kokonaistuotot kasvoivat 12,7 % edellisvuodesta ollen yhteensä 1.010.888,37 euroa. Tuotot koostuvat perittyjen tekijänoikeuskorvausten lisäksi erinäisistä kollektiivisista korvauksista sekä sijoitustuotoista. Kuvaston sijoitusvarallisuus koostuu EVLI:n hoidossa olevista finanssisijoituksista sekä kiinteistöomaisuudesta. Kuvaston sijoitusstrategia ohjaa sijoitustoimintaa.

Yhdistyksen suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut, IT-järjestelmien ylläpito sekä Accountor Oy:lle ulkoistettu taloushallinto. Kokonaiskulut pysyivät edellisvuoden tasolla. Taloushallinnon kulut nousivat toimintavuonna edelleen jonkin

verran johtuen erityisesti korvausten tilittämiseen liittyvästä tuntityön lisääntymisestä.

Korvauslajit

Kuvasto kerää taiteilijoille tilitettäviä tekijänoikeuskorvauksia kuvataiteen teosten käytöstä, julkisesta näyttämisestä sekä jälleenmyynnistä.

	2017	2016	2015
Käyttökorvaukset	387 168 €	216 431 €	252 427 €
Näyttelykorvaukset	201 340 €	159 986 €	153 362 €
Jälleenmyyntikorvaukset	205 282 €	186 314 €	209 370 €

Vuonna 2017 käyttökorvauksia kerättiin yhteensä 387.168,16 euroa. Museoliiton maksama verkkokäyttökorvaus on tältä osin suurin yksittäinen korvauserä. Tekijänoikeudellisen näyttelykorvauksen kokonaismäärä kasvoi merkittävästi (+ 25 %) vuoteen 2016 nähden ollen yhteensä 201.340,02 euroa. Jälleenmyyntikorvauksissa oli myös kasvua (+ 10 %): korvauksia kerättiin 205.282,19 euroa.

Henkilökohtaisesti tilitettäviä tekijänoikeuskorvauksia kerättiin vuonna 2017 yhteensä 793 790,37 euroa. Kollektiiviset korvaukset, kuten yksityisen kopioinnin hyvitysmaksu, valokopioikorvaukset ja purettujen jakovarojen tuloutus, jaetaan tekijöille apurahoina tai muulla tavalla tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin. Kollektiivikorvauksia kerättiin yhteensä 139.532,88 euroa. Kotimaisille taiteilijoille kerätyt henkilökohtaiset tekijänoikeuskorvaukset Kuvasto tilittää pääsääntöisesti korvausvuotta seuraavana vuonna. Korvauksia tilitetään taiteilijoille tarvittaessa nopeammin, kun korvaussumma ylittää 500 euroa.

Korvausten tilitys

Vuoden 2016 korvauksia tilitettiin vuonna 2017 yhteensä 1 124 oikeudenhaltijalle. Kansallisgalleria-korvauksia varattiin taiteilijoille tilitettäväksi 110 000 euroa koskien teosten verkkokäyttöä ajalla 1.10.2014–31.12.2015 sekä 100 000 euroa koskien verkkokäyttöä ajalla 1.1.–31.12.2016. Vuonna 2017 Kansallisgalleria-korvauksia tilitettiin 52 759 euroa ja muita korvauksia 412 572 euroa. Tilikaudelle 2017 kohdennettiin Kansallisgalleria-korvauksen hallinnoinnin kulu.

Toiminnan kulut

Taiteilijat ja perikunnat eivät maksa Kuvastolle liittymis- tai jäsenmaksua. Kuvaston perustoiminnasta syntyvät kulut katetaan oikeudenhaltijoille tilitettävistä korvauksista pidätetyllä hallintokululla sekä muilla tuotoilla ja erillisrahoituksella. Pohjoismaisessa vertailussa Kuvaston toimintakulutaso on maltillinen. Vuoden 2017 henkilökohtaisten korvausten osalta Kuvaston kuluprosentiksi esitetään 19 prosenttia.

	2017	2016	2015
Toiminnan kokonaistuotot	1 010 888 €	896 788 €	790 536 €
Toiminnan kokonaiskulut	333 193 €	327 695 €	280 657 €
Henkilökohtaiset korvaukset	793 790 €	562 731 €	615 160 €
Kulut korvauksista	19 %	19 %	19 %

4. Vuoden päätapahtumat

Vuonna 2017 Kuvaston toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtui sekä hallinnollisia että oikeuksien lisensointiin liittyviä muutoksia. Viestinnän painopisteinä olivat erityisesti vuoden alussa voimaan tullut uusi laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista sekä Kuvaston merkkivuosi.

Kuvaston asiakassopimus tarkistettiin ja uudistettiin vuonna 2017 yhteishallinnointilain astuttua voimaan. Samassa yhteydessä tarkennettiin teosten käytön alueet, joilla Kuvasto edustaa oikeudenhaltijoita. Laki edellytti myös sääntöjen tarkistamista. Oikeudenhaltijoille laista ja siitä johtuvista muutoksista tiedotettiin kahteen otteeseen, maaliskuussa ja kesäkuussa. Lain edellyttämän ruotsinkielisyyden osalta käännöstyö aloitettiin syksyllä 2017 ja saatettiin loppuun alkuvuodesta 2018.

Maaliskuussa Kuvasto ja Suomen museoliitto solmivat opetus- ja kulttuuriministeriön myötävaikutuksella kansainvälisesti merkittävän Taidekokoelmat verkko –sopimuksen. Sopimukseen liittyvät museot voivat välittää kokoelmateostensa kuvia verkkosivustoillaan ja taiteilijat saavat niiden verkkokäytöstä Kuvaston kautta korvauksen.

Toukokuussa Kuvasto osallistui ensimmäistä kertaa Art Fair Suomi '17 –nyky-

taidefestivaalille tuottamalla tapahtumaan paneelikeskustelun aiheesta ”Taiteilija digimurroksessa” sekä järjestämällä ammattilaisille suunnatun tekijänoikeusklinikan. Kuvaston henkilökunta oli päivittäin tavattavissa Kuvasto-osastolla. Kuvaston juhluvuottaan varten teettämä Kuvittele maailma ilman taidetta –video sai ensiesityksensä keskustelutilaisuuden yhteydessä.

Kuvaston merkkivuoteen liittyvät toimenpiteet painottuivat syksyyn. Kuvaston menneisyyttä ja tulevaisuutta luodattiin mm. Lauri Holman haastattelusarjassa sekä Kuvasto-blogin vieraskynäkirjoituksissa. Taiteilijoita kutsuttiin mukaan juhlintaan järjestämällä kolme eri keskustelutilaisuutta Kuvaston perustajajäsenten gallerioissa, ja Kuvasto 30v –illat striimattiin myös somessa. Juhlinta huipentui sidosryhmille järjestettyyn vuosijuhlaan 3.10. WHS Teatteri Unionissa.

Vaikuttamistyössään Kuvasto piti edelleen esillä tekijänoikeudellista näyttelykorvausta, johon kiinnitettiin taiteilijoiden sekä alan toimijoiden huomiota osoittamalla vuoden 2017 Erik Enroth –palkinto Turun taidemuseolle tunnustuksena museon hyvistä näyttelysopimuskäytännöistä. 2 000 euron palkintorahalla tuettiin Kuvaston ehdotuksesta taidemuseoon tulevien, neljän taiteilijan yksityisnäyttelyitä. Lisäksi korvauslajista viestittiin vuoden aikana eri tilaisuuksissa, kuten taide- ja museokentälle suunnatulla Artisti mak-

saa –seminaarissa helmikuussa 2017.

Loppuvuodesta 2017 Kuvasto toteutti taiteilijoille suunnatun asiakaskyselyn, jonka yhtenä tarkoituksena oli selvittää sellaisia kuvataiteen käytön ja hyödyntämisen tilanteita, joista taiteilijat eivät syystä tai toisesta saa lainkaan tekijänoikeuskorvauksia. Kyselyn tuloksia hyödynnetään sekä Kuvaston lisensointitoiminnan kehittämisessä että viestinnässä.

Kuvasto edisti vuoden aikana tekijänoikeuksien tuntemusta Oikeudet tutuiksi -teemansa mukaan vierailamalla seitsemässä eri luovan alan oppilaitoksessa tai korkeakoulussa, joissa tavoitettiin vuonna 2017 yhteensä parisataa alan opiskelijaa. Luennot ovat oppilaitoksille ja kouluille maksuttomia. Taiteilijavieraina puhujavierailuille osallistuivat taiteilija Maija Blåfield sekä Kuvaston hallituksen jäsen Anna Rikkinen. Myös Kuvaston tekijänoikeusoppaat uudistettiin keväällä, ja niitä jaettiin taiteilijoille, näyttelyjärjestäjille sekä taiteen jälleenmyyjille sähköisesti sekä Kuvaston tapahtumissa. Loppuvuodesta tekijänoikeustietoutta jaettiin Kuvaston sidosryhmille ja some-kanavien seuraajille verkkoon toteutetun taidejoulukalenterin muodossa.

Vuoden aikana edistettiin Ars Longa -hanketta, jossa Kuvasto on mukana yhtenä osakkaana. Kyseessä on Helsingin Kalasatamaan rakennettava, taiteilijoille tarkoitettu senioritalo.

5. Edunvalvonta ja vaikuttaminen

Kuvasto valvoo edustamiensa taiteilijoiden teosten käyttöä ja puuttuu luvattomiin käyttöihin, useimmiten taiteilijan pyynnöstä. Tämän tilannesidonnaisen vaikuttamisen rinnalle on tullut yleinen edunvalvonta. Kuvaston vaikuttamisen keinoja ovat yhteydenpito viranomaisiin, lausunnot laki- ja muista aloitteista sekä yhteistyö muiden alan toimijoiden kanssa. Päämääränä on taiteilijoiden tekijänoikeudellisen aseman turvaaminen.

Taiteilijoiden oikeuksien turvaaminen onnistuu parhaiten yhteistyöllä ja verkottumalla. Kuvaston pääyhteistyökumppaneita kotimaisten tekijänoikeusjärjestöjen lisäksi olivat vuonna 2017 Luovan työn tekijöiden ja yrittäjien yhteistyöelin Lyhty sekä Kopiosto ry:n epävirallinen kuvaryhmä, johon kuuluvat Kuvasto, Finnfoto, Grafia, Kuvittajat ja Sarjakuvantekijät. Kuvasto jatkoi vuonna 2017 Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry:n sekä Tekijänoikeusakatemia jäsenenä. Akatemia toimii tekijänoikeusjärjestöjen yhteistyöelimenä.

Kuvasto on myös kansainvälisesti verkostoitunut; yhdistyksen sisärjestöverkosto kattaa 34 maata. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat pohjoismaiset kuvataiteen tekijänoikeusjärjestöt.

Tekijänoikeuslain kansainvälistä kehittämistä Kuvasto seuraa maailmanlaajuisen

tekijänoikeusjärjestöjen kattojärjestö CISAC:in (International Confederation of Societies of Authors and Composers) sekä Euroopassa toimivan European Visual Artists (EVA) –järjestön kautta. Marraskuussa 2017 Kuvaston toiminnanjohtaja Tommi Nilsson ja asiakas- ja viestintäpäällikkö Kati Pelkonen sekä hallituksen jäsenet Kalle Kataila ja Anu Miettinen osallistuivat Kööpenhaminassa järjestettyyn pohjoismaiseen kuva-alan tekijänoikeusseminaariin, joka kokoaa alan asiantuntijat yhteen joka toinen vuosi.

Vuonna 2017 Kuvasto lausui yhteishallinnon kehittämisen neuvottelukunnasta sekä valtion talousarviosta vuodelle 2018. Lausunnot löytyvät verkosta: kuvasto.fi/yhteiskunnallinen-vaikuttaminen

Jälleenmyyntikorvauksen kohdalla keskeinen vaikuttamistyö liittyi Brexitin mahdollisiin seurauksiin. Iso-Britannia edustaa maailman toiseksi suurinta ja Euroopan suurinta taidemarkkina-aluetta, ja korvauksen mahdollinen poistuminen vaikuttaisi merkittävästi taiteilijoiden mahdollisuuteen saada korvauksia EU:n alueella. Kuvasto lähestyi syksyllä 2017 kulttuuriministeri Sampo Terhoa ja pyysi tukea, että suomalaisten taiteilijoiden oikeus jälleenmyyntikorvaukseen säilyisi Iso-Britanniassa ja että vastavuoroisuus pysyisi voimassa myös Iso-Britannian EU-eron jälkeen.

6. Apurahat

Kuvasto tukee taiteilijoita jakamalla vuosittain tekijänoikeudellisia apurahoja Visuaalisen taiteen edistämiskeskus VISEK:n kautta.

VISEK myöntää apurahoja audiovisuaalisen kuvataiteen tuotannon sekä digitaalisen kuvataiteen tekemisen edistämiseen. Apurahat katetaan pääsääntöisesti opetus- ja kulttuuriministeriön Kuvastolle kohdistamista yksityisen kopioinnin hyvitysmaksuvaroista.

Apurahoja jaettiin yhteensä 55 800 euroa. Hakemuksia saapui 163 kpl, ja VISEK-tukea sai 31 hakijaa. Apurahojen jaosta päättivät VISEK:n johtokuntaan vuonna 2017 kuuluvat Marjukka Korhonen, Kalle Kataila ja Anu Miettinen.

7. Kuvaston hallinto

Kuvastossa ylintä päätösvaltaa käyttävät taiteilijoita edustavat Kuvaston jäsenjärjestöt yhdistyksen kokouksissa. Kuvaston hallitus koostuu jäsenliittojen edustajista.

Vuonna 2017 Kuvastossa työskentelivät toiminnanjohtaja Tommi Nilsson, asiakas- ja viestintäpäällikkö Kati Pelkonen sekä osa-aikaisesti koordinaattori Maria Laitinen. Syksyllä 2017 FM Eeva Pärjälä työskenteli 2,5 kuukauden ajan Maria Laitisen sijaisena. Kuvaston taloushallinto on ulkoistettu Accountor Oy:lle.

Seuraa meitä

kuvasto.fi

fb.com/Kuvasto

twitter.com/Kuvasto

Tilaa Kuvaston uutiset

kuvasto@kuvasto.fi

kuvasto.fi/tilaa-uitiskirje

Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry

Iso Roobertinkatu 3-5 A 22

00120 Helsinki

Y-tunnus 0690995-2

p. 09 - 272 4022

kuvasto@kuvasto.fi

www.kuvasto.fi

KANSI Joanna Kosinska **4** Jaakko Rustaniuksen kuva, Sanna Peurakoski **10** Kalle Hammin kuva, Veikko Somerpuro © IHME-nykytaidefestivaali **11** Sanni Grahn-Laasosen kuvan lähde: Eduskunta **16** Erkki Kannoston kuva, Nina Tuittu **19** Ida Kukkapuro kuva, Osmo Harvilahti; Otsu Kantokorven kuva, Nina Tuittu **24** Kuvitukset Jouko Nuora

TOIMITTANUT Kati Pelkonen **TAITTO** Hungry